

УДК 378

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-539-556](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-539-556)

Купчак Тетяна Зеновіївна Заслужений працівник культури України, старший викладач кафедри філософії та педагогіки, керівник відділу соціально-культурного розвитку, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0002-9354-7675>

Смолінська Олеся Євгенівна доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та педагогіки, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0003-1612-2830>

ЧЕРЕЗ ТВОРЧІСТЬ – ДО КУЛЬТУРИ: КУЛЬТУРТРЕГЕРСЬКА ПОЛІТИКА ЗВО В ПІДТРИМЦІ УЧАСТІ ЗДОБУВАЧІВ У ТВОРЧИХ КОЛЕКТИВАХ

Анотація. У статті висвітлено значення культуртрегерської політики закладу вищої освіти у формуванні культурної самосвідомості, духовному розвитку й утвердженні національної ідентичності студентської молоді через участь у творчих колективах університету. Наголошено на тому, що саме практична участь у культуротворчих процесах, зокрема в хорових капелах, оркестрах, ансамблях народного танцю чи театральних студіях (сталих і динамічних творчих колективах), забезпечує не лише засвоєння української культурної спадщини, а й створює умови для міжпоколінної комунікації, що зміцнює соціокультурну спадкоємність. Розглянуто приклади успішного функціонування як сталих, так і динамічних творчих формацій Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, де активна мистецька діяльність сприяє інтеграції студентів і викладачів у спільний культурний простір. Підкреслено роль творчих колективів у збереженні фольклорних традицій, розвитку духовного співжиття, патріотичному вихованні та формуванні активної громадянської позиції молоді. Проаналізовано репертуар сталих творчих колективів та сучасні виклики щодо збереження та розвитку культуртрегерства, зокрема потребу оновлення організаційних підходів, пошук партнерських ресурсів й адаптацію культурно-мистецької діяльності до умов воєнного стану. Встановлено, що культуртрегерська місія університету стає ефективною платформою для розширення соціального діалогу та взаємодії з громадою. Така діяльність стимулює не лише творчу самореалізацію здобувачів освіти, а й підвищує престиж закладу вищої освіти в регіональному й загальнонаціональному контексті. Участь студентів у мистецьких проєктах розглядається як важливий інструмент формування стійких ціннісних

орієнтацій та консолідації академічної спільноти, що набуває особливого значення в умовах сучасних суспільних трансформацій.

Ключові слова: культуртрегерство, творчі колективи, університет, студентство, національна ідентичність, культура, мистецька діяльність.

Kupchak Tetyana Zenoviyivna Honored Worker of Culture of Ukraine, senior lecturer of the Department of Philosophy and Pedagogy, Head of the Department of Social and Cultural Development, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, <https://orcid.org/0000-0002-9354-7675>

Smolinska Olesia Yevhenivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Philosophy and Pedagogy, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, <https://orcid.org/0000-0003-1612-2830>

THROUGH CREATIVITY – TOWARDS CULTURE: THE CULTURAL SUPPORT POLICY OF HEIs IN SUPPORTING STUDENT PARTICIPATION IN CREATIVE COLLECTIVES

Abstract. The article highlights the significance of a higher education institution's cultural support (cultural mission) policy in shaping students' cultural self-awareness, spiritual development, and the strengthening of national identity through their participation in the university's creative collectives. It emphasizes that practical involvement in cultural and artistic processes — such as in choral chapels, orchestras, folk dance ensembles, or theatre studios (whether stable or dynamic creative groups) — not only fosters the acquisition of Ukraine's cultural heritage but also creates conditions for intergenerational communication that reinforces sociocultural continuity. The article examines examples of successful operation of both long-standing and dynamic creative formations at the Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies in Lviv, where active artistic engagement promotes the integration of students and faculty into a shared cultural space. The role of creative collectives in preserving folklore traditions, developing spiritual community life, fostering patriotic education, and shaping an active civic position among young people is underlined. The repertoire of established creative groups is analysed, along with the contemporary challenges of preserving and developing the university's cultural mission, including the need to update organizational approaches, seek partnership resources, and adapt cultural and artistic activities to the conditions of martial law. It is established that the university's cultural mission serves as an effective platform for expanding social dialogue and engagement with the community. Such activity stimulates not only the creative self-realization of students but also enhances the prestige of the higher education institution at both regional and national levels. Student participation in artistic projects is viewed as an important tool for shaping stable value orientations and consolidating the academic community, which gains special importance in the context of today's societal transformations.

Keywords: cultural mission, creative collectives, university, students, national identity, culture, artistic activity.

Постановка проблеми. Пізнання культури України відбувається не лише завдяки вивченню історичних фактів, літературних текстів чи мистецьких артефактів, але й через активну участь у культуротворчих процесах. Якщо зважити на таку актуальну суспільну тенденцію, як зростання соціальної дистанції в її нативному сенсі, тобто як ступінь прийняття чи відторгнення людиною представників інших соціальних груп за ознакою віку, статі, професії тощо, ми спостерігаємо поглиблення стратифікації суспільства. Війна стала об'єднавчим чинником, однак, як і кожне явище, глибоко вкорінене в емоційній реакції на потужний стрес, воно не може бути тривалим. Крім того, можливо, ми спостерігали маятниковий ефект міжпоколінних взаємодій [1], за якого конфліктні періоди перемежуються із періодами передавання-прийняття історичної/національної спадщини. Про це ж свідчить і низка досліджень, проведених зарубіжними вченими, у тому числі щодо духовно-історичної спадкоємності [2], педагогічних «по-touch» технологій [3], а також психології [4; 5; 6] та українське дослідження щодо Історичної пам'яті Голодомору 1932-1933 років [7; 8]. Тому дистанція між дітьми та батьками, студентами та викладачами наростає, внаслідок проблем міжпоколінної комунікації як механізму соціокультурної спадкоємності [9]. М. Макарова зазначає, що «зона мовчання», яка може виникати між поколіннями, послаблює процеси національної ідентифікації, «знижує імунітет молодих поколінь до бездуховності і зрештою загрожує розривом спадкоємності в культурі» [9, с. 206]. Все це, а також необхідність пошуку шляхів активного перетворювального впливу на студентську молодь, пом'якшення дії чинників, що поглиблюють розрив у міжпоколінній комунікації, обумовило як актуальність вивчення теми засвоєння культурних надбань через творчість, так і потребу осмислити наявний доробок поколінь студентів та керівників самодіяльних колективів. Таким чином **мета** написання статті полягає в тому, щоби проаналізувати можливості культуртрегерського впливу студентських творчих колективів ЗВО на процес пізнання культури України здобувачами, визначити роль цієї діяльності у формуванні національної свідомості та культурної самореалізації.

Виклад основного матеріалу. У контексті закладів вищої освіти (ЗВО) особливої ваги набуває діяльність творчих колективів, що є інструментом як особистісного самовираження, так і культурного зростання молоді. Через практикування хорового співу, інструментального музикування, народного танцю, театрального мистецтва, декоративно-прикладної творчості здобувачі не лише долучаються до української культури, а й стають її носіями та популяризаторами.

При підготовці цієї статті ми несподівано зіткнулися з тим, що українські дослідники не надто активно досліджують тематику позааудиторної діяльності студентів у розрізі мистецтва. Якщо історичні аспекти ще перебувають у полі уваги авторів [10; 11], при цьому автори не упускають з поля зору репертуар,

особливо щодо мистецьких спеціальностей, то щодо творчих колективів немистецьких ЗВО, ми бачимо, упереваж, не завжди авторські публікації на сайтах. Що ж до соціокультурної діяльності, то увагу дослідників привертає молодіжна політика в ЗВО. Наприклад Я.Телешун розглядає молодіжні громадські організації як складовий елемент громадянського суспільства [12], Л.Бровчак вивчає шляхи розвитку студентського самоврядування [13], а укладачі методичних вказівок до дисципліни фахової підготовки магістрів – функції та напрями діяльності студентського самоврядування [14].

Однак, для досягнення поставлених у статті цілей, ми вважаємо доцільними згадати публікації О.Сіненко [15; 16] щодо хорової самодіяльності її соціальної структури та функціональності; статті щодо позанавчальної активності студентської молоді [17; 18].

Дуже близьким щодо поставленої у статті цілі, крім міжпоколіннєвої комунікації, є поняття культуртрегерства [19]. ChatGPT дає таку відповідь на це питання: «Культуртрегерство (від нім. *Kulturträger* – «носії культури») – це поняття, яке означає діяльність з поширення культурних цінностей, знань і норм серед інших людей, суспільних груп чи навіть народів.

Культуртрегер виступає посередником між «вищим» (чи розвиненішим) культурним середовищем і тими, кого він прагне долучити до цієї культури. Термін активно використовувався у XIX–XX століттях, коли колоніальні держави виправдовували свої експансії місією «нести цивілізацію» так званим «відсталим» народам. У радянській і пострадянській гуманітаристиці термін може мати як нейтральне, так і критичне забарвлення – наприклад, коли йдеться про «культуртрегерство» інтелігенції серед народних мас.

Сьогодні культуртрегерством часто називають ініціативи, спрямовані на популяризацію мистецтва, освіти, просвітництва: фестивалі, культурні платформи, виставки, освітні проєкти. Таку людину чи організацію іноді називають культуртрегерами» [20]. Виходячи із цього пояснення, а також ґрунтуючись на словниковому пошуку [21], зауважимо, що в цьому понятті криються як позитивні, так і негативні конотації. Позитивні, що їх, власне, й будемо застосовувати, полягають у здатності справляти культуроперетворювальний вплив, тоді як негативні (певна інтервенція в духовний світ) – маргіналізуємо. Наш мотив, у цьому випадку, виправданість такого втручання соціалізаційного характеру щодо мезосередовища особистості, де відбувається становлення та розвиток національної самосвідомості й ідентичності у період університетських студій. Такий вплив ґрунтується на практичному осягненні народної семіотичної системи (систему образів, символів, ритуалізованих рухів тощо); глибшому розумінні історичного контексту творів; перейнятті живої традиції, тобто практичній спадкоємності; здобутті досвіду співтворення як креативної колективної студії.

Таким чином, культуртрегерство інституціоналізується в середовищі закладу вищої освіти через творчі/самодіяльні колективи – аматорські спілки, що об'єднують студентів на основі інтересу до певного виду мистецтва. Залежно від умов, що історично склалися в тому чи іншому ЗВО, це можуть бути: вокально-

хорові ансамблі (народний, академічний спів); танцювальні студії (народна, естрадна, сучасна хореографія); театральні гуртки; оркестри народних інструментів; студії декоративно-ужиткового мистецтва (писанкарство, вишивка тощо).

Університети України традиційно мають потужні центри художньої творчості. Наприклад, у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького діють сталі та динамічні творчі колективи, де студенти можуть розвивати таланти (рис. 1).

До сталих належать удостоєні звання народних: народна хорова капела «Ватра», народний ансамбль бандуристів «Кобза», народний оркестр «Намисто», народний ансамбль танцю «Підгір'я», народний чоловічий хор «Дзвін». Крім них, діють також динамічні, які виникають залежно від потреби та наявності ядра ініціаторів серед студентів і викладачів. Прикладами таких колективів є творча майстерня «Барвистий дивоцвіт», що платформою для просвітницької та мистецької діяльності серед студентської молоді університету, міста Львова, області, України. Крім того, практично діє студентсько-викладацький театральний клуб, що не має сталого складу, натомість виникає та формується разом з виникненням ідеї театралізації. Далі в статті ми проілюструємо приклади такої роботи в руслі культуртрегерства. Важливо, що в цих колективах нарівні зайняті студенти, аспіранти та викладачі університету. Це сприяє формуванню цілісного університетського колективу, заснованого на принципі творчості.

Рис. 1. Типи творчих колективів у ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького

Сталі творчі колективи

Народна хорова капела «Ватра» – творча й активна спільнота молодих людей, об'єднаних любов'ю до хорового мистецтва, духовністю та дружнім спілкуванням. Капела продовжує славні мистецькі традиції, започатковані студентським хоровим товариством «Бандурист» (1906 р.) та українським студентським товариством «Ватра» (1913 р.). За цей час хор зазнавав певних трансформацій: спочатку був чоловічим, потім мішаним, згодом – хоровою групою ансамблю пісні і танцю «Підгір'я», молодіжним студентським хором і, врешті, студентською хоровою капелою.

Одним із видів діяльності хору є молитовний супровід університетських богослужінь у храмі Пресвятої Трійці та храмах Львова, тож у репертуарі (таблиця 1) – літургійна музика: від давніх наспівів візантійської (ірмоси) та староукраїнської традиції («Тобою радується» старокиївський розспів; «Нехай сповняться» муз. А. Веделя; «Будь ім'я Господнє» Д. Бортнянського, «Під твою милість» муз. невідомого автора; «К кому возопію» муз. невідомого автора, інші) до сучасних творів для мішаного хору. У січні 2016 року видано збірник «Колядує і щедрує “Ватра”». Ще одним джерелом, що надихає й живить розвиток хору, є народна музика, фольклор. У творчій лабораторії хору досліджуються і відтворюються давні обряди календарно-обрядового циклу української культури (гаївки, щедрівки, коляди, весільні пісні тощо) [22; 23].

«Ватра» – це живий колектив, який приймає людей із різним музичним досвідом та зацікавленнями (деколи дуже різноманітними), сприяє навчанню й розкриттю індивідуальних обдарувань кожного з учасників. Окрім репетицій, концертів та богослужінь, хористи спільно мандрують, беруть участь у наукових форумах, конференціях та благодійних заходах. І, звичайно, ватрівчани роблять сімейні події своїх учасників незабутніми. Саме ця студентська хорова капела є основою для проведення всіх університетських урочистостей та розваг: від посвяти в студенти – до присвоєння Doctor Honoris Causa.

Народна капела бандуристів «Кобза» заснована у 1967 році, коли ректором Львівського зооветеринарного інституту (назва ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького) став його випускник проф. Стояновський С.В. Попри специфіку жанру (кожний учасник повинен володіти грою на бандурі й ансамблювати голосом у кращих традиціях хорового співу), капела під орудою її художнього керівника та диригента Ольги Дракус розвивалася настільки стрімко, що вже в 1969 році була запрошена виступити на святковому концерті у театрі опери і балету імені Івана Франка (тепер Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької). Слід згадати, що натхненницею капели Ольгу Дракус було репресовано через звільнення, бо на святкуванні 70-річного ювілею академіка Степана Гжицького бандуристи виконали традиційне «Многая літа», яке у 1970 було сприйняте як «пеніє церковних гімнов». Однак капела продовжила своє існування, а її учасники вписали чимало прекрасних сторінок у піднесення творчого духу університету.

Народний ансамбль танцю «Підгір'я» засновано восени 1972 року. Ідея створення колективу належала диригенту, випускнику Львівської консерваторії Володимирові Пержилу, який, на той час, працював викладачем музичного училища. У жовтні 1972 року з окремих гуртків хорового, танцювального та оркестру народної музики Володимир Пержило разом із директором студентського клубу інституту Богданом Старицьким створили ансамбль пісні й танцю «Підгір'я». З 1988 року ансамбль «Підгір'я» – це, фактично, два окремі колективи: хоровий («Ватра») і танцювальний, але назву «Підгір'я» успадкував лише хореографічний. Ансамбль набув самобутньої колоритності, досяг значних творчих успіхів, здобув звання народного та успішно представляє своє мистецтво не лише в стінах рідного навчального закладу, але й перед громадськістю міста, України, а також гідно репрезентує його за її межами. Прикметно, що до репертуару ансамблю увійшли народні танці тих етнографічних груп, які належать до заходу України, оскільки наш університет має єдиний на регіон факультет ветеринарної медицини. Таким чином, цим вибором репертуару підтримується етнологічна різноманітність нашого регіону.

Репертуарний список народного ансамблю танцю «Підгір'я»:

- Вітальний танець;
- Буковинський народний танець «В неділю раненько»;
- Поліський народний танець «Дівчино, куди йдеш»;
- Закарпатський народний танець «Раківчанка»;
- Гуцульський народний танець «Гуцулія».

Народний оркестр «Намисто» ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького створений 1989 року на основі ансамблю троїстих музик, у формування якого вагомий внесок зробив відомий львівський музикант, викладач Львівської музичної академії Богдан Котюк. Свою назву колектив отримав від однойменного твору Ю. Польового, що входив до репертуару. Народний оркестр «Намисто» теж активний учасник університетських подій, а також задіяний у проєктах динамічних творчих колективів. Наприклад у відтворенні гуцульського весілля, молодіжному етнофестивалі автентичної української культури «Гаївки-фест», інших подіях [24]. До репертуару ансамблю входять авторські твори, такі як:

• «Веселяться Карпати» муз. Д. Біланюка; • «Коломийки на дводенцівці» муз. В. Попадюка; • «Намисто» муз. Ю. Польового; • «Галицька барвіста» муз. Ю. Польового; • «Рекрутська» муз. Ю. Польового; • «Марш опришків» муз. Ю. Польового	• «Витинанка» муз. Ю. Польового; • «Полька Гоп-ша-ша» муз. Ю. Польового; • «Лемківська святкова» муз. Ю. Польового; • «Фантазія» муз. В. Попадюка; • «Гуцульські співанки» муз. Є. Гуцала.
--	--

Народний чоловічий хор «Дзвін» створений у жовтні 1983 р. Зиновієм Крілем, його рівноправними учасниками є викладачі та аспіранти університету.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 7(53) 2025

Завдяки репертуару, невтомній праці колективу та високій виконавській майстерності хор швидко здобув визнання і завоював популярність. Часто виступав у рідному виші, перед громадськістю Львова, в аграрних закладах області. Чоловічий хор «Дзвін» бере участь у всіх імпрезах університету, адже має широкий репертуар, який забезпечує національно-патріотичні і духовні запити викладачів і студентів. Хорошою традицією стала коляда на передріздвяній Вченій раді університету, а також різдвяні відвідини кафедр університету [25; 26].

Таблиця 1

Матриця репертуару творчих колективів Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького з 1991 року

	<i>Репертуар народного чоловічого хору «Дзвін»</i>	<i>Репертуарний список народної капели бандуристів «Кобза»</i>	<i>Репертуарний список народної хорової капели «Ватра»</i>
<i>Сакральні/Духовні твори</i>	«Отче наш» муз. М. Вербицького, обр. С. Людкевича; «Богородице до Тебе» муз. О. Архангельського; «Тебе поєм» муз. О. Кошиця; «Тобою радується» старокиївський розспів; «Алилуя» муз. М. Вербицького; «Хваліте Господа з небес» муз. М. Вербицького; «Да ісполняться» муз. А. Веделя; «Під твою милість» муз. Д. Бортнянського; «Боже великий єдиний» муз. М. Лисенка; «Боже, послухай благання» обр. Р. Сов'яка; «Ой зійшла зоря» муз. М. Леонтовича; «Сотвори, Господи» муз. І. Біликовського; «Покаяння» (Adagio) муз. А. Веделя; «Христос Воскрес» муз. С. Людкевича; «Сотвори, Господи» муз. Д. Бортнянського; «Молебень до Богородиці» обр. В. Головка; «Панахида» муз. Д. Роздольського	«Через поле широкее» укр. старовинний лірницький кант, обр. Д. Котка, аранж. М. Медвецької	«Божественна літургія Івана Золотоустого» муз. А. Гнатишина, Й. Кишакевича; О. Кошиця; «Отче наш» муз. М. Вербицького; «Хваліте Господа з небес» муз. М. Леонтовича; «Нехай сповняться» муз. А. Веделя; «Будь ім'я Господнє» Д. Бортнянського; «Многая літа» Д. Бортнянського; «Боже великий єдиний» муз. М. Лисенка; «Під твою милість» муз. невідомого автора; «К кому возопію» муз. невідомого автора; «Молебень до Богородиці» аранж. Б. Кореня; «Панахида» аранж. Б. Кореня

	<i>Репертуар народного чоловічого хору «Дзвін»</i>	<i>Репертуарний список народної капели бандуристів «Кобза»</i>	<i>Репертуарний список народної хорової капели «Ватра»</i>
<i>Календарно-обрядові народні твори</i>	«Нова радість стала» (галицьке) аранж. М. Сала; «Янголи в небі» муз. О. Кошиця; «Предвічний Бог» муз. Р. Купчинського обр. М. Суха; «Небо і земля» муз. О. Нижанківського; «У Вифлеємі» обр. С. Людкевича; «Бог ся рождає» аранж. для чоловічого хору М. Сала; «Нова радість стала» обр. К. Стеценка; «Добрий вечір тобі» обр. К. Стеценка; «Стань, Давиде» муз. Д. Січинського; «Херувими Свят» муз. О. Нижанківського; «Возвеселіться» муз. С. Людкевича; «По всьому світу» обр. К. Стеценка; «Днесь поюще» муз. К. Стеценка; «Бог предвічний» обр. С. Людкевича; «Не плач, Рахиле» муз. В. Матюка аранж. для чоловічого хору М. Сала		«Нова радість стала» укр. нар. пісня в обр. К. Стеценка; «Добрий вечір тобі» укр. нар. пісня в обр. К. Стеценка; «Бог Предвічний» укр. нар. пісня в обр. І. Петранюка; «Дзвони дзвонять» укр. нар. пісня в обр. М. Дацка; «Чути дзвінок» укр. нар. пісня в обр. Б. Кореня; «По всьому світу» укр. нар. пісня в обр. К. Стеценка; «Що то за предиво» укр. нар. пісня в обр. В. Барвінського; «Ой, дивнеє народження» укр. нар. пісня в обр. М. Дацка; «Бог ся рождає» укр. нар. пісня в обр. Я. Яциневича; «Народився Ісус Христос» укр. нар. пісня в обр. Б. Кореня; «Небо і земля» укр. нар. пісня в обр. К. Стеценка; «В зеленім ліску» укр. нар. пісня в обр. М. Дацка; «Ой, там під Львовом» укр. нар. пісня в обр. М. Дацка
<i>Родинно-побутові народні твори</i>	«За річкою за Дунаєм» укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича; «Гаю, гаю, зелен розмаю» укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича; «Ой, у полі верба» укр. нар. пісня в обр. С. Стельмашука; «Як єм ишов з Дебречина» лемківська нар. пісня в обр. І. Майчика; «Ой, у полі криниченька» укр. нар. пісня в обр. М. Колесси;	«Як я си заспівам» лемківська народна пісня в обр. І. Майчика; «Янчик» лемківська нар. пісня, аранж. М. Медведської	«Зродилися терки» лемківська нар. пісня в обр. М. Колесси; «Горіла липка» лемківська нар. пісня в обр. А. Кос-Анатольського

	<i>Репертуар народного чоловічого хору «Дзвін»</i>	<i>Репертуарний список народної капели бандуристів «Кобза»</i>	<i>Репертуарний список народної хорової капели «Ватра»</i>
	«Світи, місяченьку» укр. нар. пісня в обр. С. Стельмашука; «Сусідка» укр. нар. пісня в обр. Я. Яциневича; «Ой, музику укр. нар. пісня в обр. А. Гнатишина		
<i>Соціально-побутові народні твори</i>	«Гей, нум, браття всі до зброї» укр. нар. пісня в обр. М. Леонтовича «Зродились ми великої години» сл. О. Бабія, обр. Р. Сов'яка; «Шуміли сосни і діброви» укр. нар. пісня в обр. І. Майчика		«Гей, плине кача» укр. нар. пісня в обр. М. Дацка; «Прошаюсь, ангеле, з тобою» укр. нар. пісня, аранж. М. Дацка
<i>Авторські твори</i>	«Заповіт» – сл. Т. Шевченка, муз. Г. Гладкого, обр. А. Александрова; «Думи мої» сл. Т. Шевченка, муз. Є. Козака; «Ой літа орел» сл. Т. Шевченка, муз. К. Стеценка; «Сонце заходить» сл. Т. Шевченка, муз. Д. Роздольського; «Закувала та сива зозуля» сл. Т. Шевченка, муз. П. Ніщинського; «Учітєся, брати мої» сл. Т. Шевченка, муз. М. Гайворонського; «Тече вода» сл. Т. Шевченка, муз. І. Воробкевича; «Утоптала стежечку» сл. Т. Шевченка, муз. І. Воробкевича; «У туркені по тім боці» сл. Т. Шевченка, муз. М. Лисенка; «Ревуть, стогнуть гори-хвилі» сл. М. Кропивницького, обр. О. Мінківського; «Засумуй, трембіто»	«Сонце гріє» сл. Т. Шевченка, муз. М. Медвецької; «Калино, покровителько любові» сл. М. Петренка, муз. І. Кушплера, аранж. О. Герасименко; «Пісня буде поміж нас» сл. і муз. В. Івасюка; «Розквітнув сад» сл. І. Костецького, муз. О. Мідної; «Журавлі» сл. і муз. М. Падури; «Лети, моя думо» сл. і муз. Р. Купчинського; «Розспівались солов'ї» сл. і муз. М. Золотухи, аранж. М. Медвецької; «Зоре моя вечірняя» сл. Т. Шевченка, муз. Г. Гладкого	«Боже великий, єдиний» сл. О. Кониського, муз. М. Лисенка; -«Не пора, не пора» сл. І. Франка, муз. Д. Січинського; «За Україну – сл. М. Вороного, муз. Я. Ярославенка; «Заповіт» сл. Т. Шевченка, муз. Г. Гладкого, обробка А. Александрова; «Думи мої» сл. Т. Шевченка, муз. Є. Козака; -«Рече та стогне Дніпр широкий» сл. Т. Шевченка, муз. Д. Крижанівського; «Зоре моя вечірняя» сл. Т. Шевченка, муз. Г. Гладкого; «Сонце заходить» сл. Т. Шевченка, муз. О. Керекеша; «Розрита могила» сл. Т. Шевченка, муз. А. Гаєвського; «Гуцулка Ксеня» сл. О. Малицької, муз. Є. Козака;

	<i>Репертуар народного чоловічого хору «Дзвін»</i>	<i>Репертуарний список народної капели бандуристів «Кобза»</i>	<i>Репертуарний список народної хорової капели «Ватра»</i>
	сл. і муз. Р. Купчинського, обр. А. Гнатишина; «Заквітчали дівчатонька» – слова і муз. Р. Купчинського; «Коли ви вмирали» сл. Б. Лепкого, муз. М. Гайворонського; «Дума про Довбуша» сл. М. Красюка; муз. А. Кос-Анатольського; «Дума про І.Сірка» обр. Я. Радовця; «Крилець, крилець» сл. Б. Кирчіва, муз. В. Матюка; «Заграй ми, цигане старий» сл. і муз. С. Воробкевича; «Був собі стрілець» сл. і муз. Р. Купчинського, обр. Р. Совяка; «Я сьогодні від вас від'їжджаю» укр. нар. пісня в обр. Р. Совяка; «Там на горі, на Маківці» укр. нар. пісня в обр. С. Гумініловича; «Не пора, не пора» сл. І. Франка; муз. Д. Січинського; аранж. С. Стельмашука; «Чуєш, брате мій» сл. і муз. Л. Лепкого, обр. О. Кошиця; «Виростеш ти, сину» сл. В. Симоненко, муз. А. Пашкевича, аранж. М. Сала; «Горнуй до тебе, Україно» сл. М. Бакая, муз. П. Дворського; «Хор полонених з опери "Набукко"» муз. Дж. Верді		«Скандинавська пісня» муз. С. Асмуссена; «Два кольори» сл. Д. Павличка, муз. О. Білаша, аранж. М. Дацка; «Червона рута» сл. і муз. В. Івасюка; аранж. М. Дацка; «Світлиця» сл. і муз. І. Білозіра, аранж. М. Дацка; «Бив святий вечір» муз. В. Барвінського, аранж. Б. Сімович; «Ой, дивна, дивна» сл. і муз. І. Біликовського; «Свята ніч» ; сл. Й. Морга, муз. Ф. Грубера, аранж. А. Байдна; «Різдвяна ніч» сл. М. Лозинської, муз. М. Дацка; «Різдво-коляда» сл. Б.-І. Антонича, муз. В. Жданкіна, обр. Б. Генгала; «Виростеш ти, сину» сл. В. Симоненка, муз. П. Майбороди

Динамічні творчі колективи. Ключовий принцип їх діяльності – проектний підхід: від ідеї – до втілення. Філософія діяльності таких колективів ґрунтується на принципі «кімнати на вимогу» в дусі Поттеріани.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 7(53) 2025

*В тім вирі хвилі – сонце, планети
є,
В них мільярди бомблів дрібних
кишать,
в кождім бомблі щось там мріє,
Міниться, піниться, поки не
присне.
Се наші мрії, се наша свідомість,
Дрібненький бомблик в вирі
матерії.
Та бомблі згинуть, вир утихне,
Щоб закрутиться знов десь-
інде...
Лише маленькі бомблики людські,
Що в них частинка виру відбилася,
Міркують, мучаться, бажають
Вічності море вмістити в собі...
Бажає бомблик приснути радісно,
Згасить болючу іскорку –
свідомість,
З людства свого ні пилінки
В вічність не хоче нести з собою*
[27].

Рис. 2. Поетичний вечір «Зів'яле листя» Івана Франка

Тобто відсутнє стає організаційне ядро, нема єдиного колективу, натомість відбувається озвучення ідеї, координаційний супровід її втілення, коли, наприклад, проректор з адміністративно-господарської роботи повинен забезпечити реквізит для Франкових «бомбликів».

Студентсько-викладацький театральний клуб. На кожному з етапів до роботи, разово чи постійно, залучаються різні працівники університету, студенти. Роль художнього керівника бере на себе керівниця відділу соціально-культурного розвитку університету заслужений працівник культури України Тетяна Купчак. За цим, дуже сучасним принципом культуртрегерства, в університеті відбулися щонайменше дві події: поетичний вечір «Зів'яле листя» Івана Франка (рис. 2) та постановка політичної поеми-містерії «Великий льох» Тараса Шевченка [28].

Творча майстерня «Барвистий дивоцвіт» – це осередок розвитку креативного потенціалу студентів, простір для реалізації мистецьких ініціатив, міждисциплінарної співпраці та культурного самовираження. Вона функціонує

як платформа, де студенти можуть проявити свої таланти, поглибити знання в галузі культури й мистецтва та долучитися до формування гуманістичних цінностей академічного середовища. Майстерня також є інструментом м'якої адаптації першокурсників до нового освітнього простору. Ключовим напрямом діяльності майстерні є художньо-творча діяльність (майстер-клас із писанкарства), мистецький лекторій [29]. Також до царини цієї платформи належить влаштування виставок робіт та презентацій художніх творів, виконавської майстерності студентів та викладачів [30; 31; 32; 33].

Слід зауважити, що на рисунку 1 між типами творчих колективів стоїть двобічна стрілка. Її значення – у задіянні учасників сталих колективів для функціонування динамічних. Зазвичай викладачі та студенти-учасники сталих колективів складають організаційне ядро тимчасового колективу. Таким чином технологічно втілюється ідея культуртрегерства як ширення ініціатив культуротворчої діяльності за місіонерським типом.

Оскільки саме культура є ключовим елементом гармонійного і динамічного розвитку країни та суспільства є важливо формувати в академічному середовищі зону культуротворення з участю всіх учасників освітнього процесу. В ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького практикується якомога ширше залучення здобувачів освіти до участі у творчих колективах. Завдяки цьому досягнуто відчутних успіхів у розвитку культурного рівня студентів та їх творчих обдарувань, що сприяє гармонійному поєднанню професійної підготовки з духовним та емоційним розвитком особистості, формує у студентів почуття причетності до культурно-освітнього середовища університету. Участь у різних творчих колективах ЗВО є важливим чинником патріотичного виховання, формування особистісної гідності, морального збагачення, активізації міжкультурного діалогу.

Висновки. Отже, нами окреслено важливість культуртрегерської політики закладу вищої освіти як дієвого інструмента підтримки творчого потенціалу здобувачів освіти. Аналіз теоретичних засад і практичного досвіду свідчить про те, що участь студентів у творчих колективах є не лише засобом естетичного й духовного розвитку особистості, а й важливим чинником формування колективної ідентичності, громадянської активності та ціннісних орієнтацій.

ЗВО, реалізуючи культуртрегерську місію, створює сприятливе середовище для розкриття індивідуальної творчості, забезпечує матеріально-технічну, методичну й організаційну підтримку діяльності мистецьких студій, гуртків і аматорських об'єднань. Практика підтверджує, що продумана культурна політика університету сприяє інтеграції освітнього й виховного процесів, розширює можливості професійної соціалізації, сприяє підвищенню іміджу ЗВО у регіональному та загальнодержавному культурному просторі.

Водночас окреслено низку викликів, зокрема необхідність оновлення підходів до організації культурно-творчої діяльності з урахуванням сучасних потреб молоді та умов воєнного стану, а також важливість залучення

партнерських ресурсів громади й стейкхолдерів. Перспективними напрямками подальших досліджень є пошук ефективних моделей взаємодії ЗВО з культурними інституціями та розроблення методичних рекомендацій для вдосконалення культуртрегерської діяльності в системі вищої освіти.

Таким чином, забезпечення умов для участі здобувачів освіти у творчих колективах є важливою складовою формування культури особистості та підтримки єдності академічної спільноти, що набуває особливого значення у контексті сучасних викликів і суспільних трансформацій. Крім того, практичне оволодіння функцією культуртрегерства відкриє низку можливостей перед випускниками. Це, насамперед, змога налагодження контакту з громадою населеного пункту чи мікрорайону, можливо, церковною громадою, на основі спільних інтересів та здатності організовувати та втілювати соціокультурні проекти.

Література:

1. Feuer L. Conflict of Generations. Basic Books Inc., U.S., 1969. 543 p.
2. Noll M. A. On Pendulum Effects in American Historical Memory. The Review of Faith & International Affairs. 2021. Vol. 19, no. 3. P. 1–4. URL: <https://doi.org/10.1080/15570274.2021.1954410> (date of access: 10.07.2025).
3. Changing policy and practice regarding ‘no-touch’ and similar risk-averse interactions between children, teachers, and other professionals. REF Case study search. URL: <https://impact.ref.ac.uk/casestudies/CaseStudy.aspx?Id=30502> (date of access: 10.07.2025).
4. Effect of intergenerational exchange patterns and intergenerational relationship quality on depressive symptoms in the elderly: An empirical study on CHARLS data / R. Zheng et al. Frontiers in Public Health. 2022. Vol. 10. URL: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1009781> (date of access: 10.07.2025).
5. The Impact of Intergenerational Relationship on Health and Well-Being of Older Chinese Americans / D. W. L. Lai et al. Journal of the American Geriatrics Society. 2019. Vol. 67, S3. URL: <https://doi.org/10.1111/jgs.15893> (date of access: 10.07.2025).
6. The effect of reverse intergenerational support on the happiness of Chinese older adults: A moderating effect analysis based on role conflict / H. Zhang et al. Frontiers in Psychology. 2023. Vol. 13. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1080772> (date of access: 10.07.2025).
7. Онуфрієв С. Психологічні наслідки історичної амнезії про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2018. № 43. С. 302–311. URL: <https://doi.org/10.30970/vjo.2018.43.8364>.
8. Огієнко В. Посттравматичний стресовий синдром і колективна травма в особистих наративах свідків Голодомору | Офіційний веб-сайт УІНП. Новини | Офіційний веб-сайт УІНП. URL: <https://old.uinp.gov.ua/news/posttravmatichnii-stresovii-sindrom-i-kolektivna-travma-v-osobistikh-narativakh-svidkiv-golodom> (дата звернення: 10.07.2025).
9. Макарова М. В. Типи міжпоколінної комунікації як механізму соціокультурної спадкоємності. Питання культурології. 2019. № 35. С. 206–214. URL: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.35.2019.188810> (дата звернення: 09.07.2025).
10. Мистецька діяльність у сучасному соціокультурному просторі (25-літній творчий внесок факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка) : колективна монографія. Тернопіль : Шкафаровський Ю. М., 2018. 440 с.
11. Стасевський Ю. Діяльність творчих студентських колективів у 50-60-их рр. ХХ століття. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017. № 6(70). С. 202–214. URL: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.06/202-214> (дата звернення: 10.07.2025).

12. Телешун Я. Молодіжні громадські організації як складовий елемент громадянського суспільства. Особливості та перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні: Зб. матеріалів підсумк. науково-теорет. конф., м. Київ, 16 трав. 2014 р. 2014. С. 203–204. URL: <https://elar.navs.edu.ua/jspui/handle/123456789/10104>.

13. Бровчак Л. Шляхи розвитку студентського самоврядування. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. 2021. № 8. С. 179–183. URL : <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/1898>

14. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Функції та напрями діяльності студентського самоврядування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад. : О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 87 с.

15. Сіненко О. Структура організації студентської хорової самодіяльності. Імідж сучасного педагога. 2021. № 2 (197). С. 91–95. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-91-95](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-91-95) (date of access: 10.07.2025).

16. Сіненко О. Питання організації студентської хорової самодіяльності в науковій літературі. Інноваційна педагогіка. 2020. Т. 1, № 23. С. 153–158.

17. Алексеева В. Соціалізація студентської молоді в позанавчальній діяльності як соціально-педагогічна проблема. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. № 5 (59). С. 419–425.

18. Чубукіна О. М. Організація діяльності клубних об'єднань вищих педагогічних навчальних закладів України (друга половина XX століття). Professional Art Education. 2021. Т. 2, № 1. С. 60–66.

19. Григор'єва М. В. Культуртрегерські організації студентів в університетах Наддніпрянської України у другій половині XIX – на початку XX ст. Історична панорама. Спеціальність : Історія. 2009. Вип. 9. С. 53-64. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Istp_2009_9_5.

20. OpenAI. ChatGPT. Version GPT-4o mini. Львів : OpenAI, 2025. URL: <https://chatgpt.com/c/686f8406-cc14-800a-99f4-45968695da1e>

21. Культуртрегер – Словник української мови у 20 томах. Slovnyk.me. URL: <https://slovnyk.me/dict/newsum/культуртрегер> (дата звернення: 10.07.2025).

22. Смолінська О., Купчак Т. Використання фольклорних традицій у мистецькій просвіті студентської молоді (з досвіду організації “Свята гаївки” у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького). Актуальні питання мистецької педагогіки. 2017. № 6. С. 66–72.

23. Купчак Т., Смолінська О. Інтеграція української обрядовості як інструмента соціальної інженерії в освітній процес університету. Суспільство та національні інтереси. 2025. № 4(12). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4\(12\)-210-227](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4(12)-210-227)

24. Львівський нац. ун-т ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. Фестиваль гаївок, 2018. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=x7Yd_vhoYJA (дата звернення: 10.07.2025).

25. Засідання Вченої ради Університету. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/4921-zasidannia-vchenoi-rady-universytetu-12.html> (дата звернення: 10.07.2025).

26. «Дзвін» колядує. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/4972-dzvin-koliaduie.html> (дата звернення: 10.07.2025).

27. Франко І. Душа безсмертна! Жить віковічно їй!.. Зів'яле листя : Зб. поезій. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=3422&page=2>.

28. Вшановуємо Тараса Шевченка. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/vuhrstudnew/5568-vshanovuiemo-tarasa-shevchenka.html> (дата звернення: 10.07.2025).

29. Купчак Т. Ми Є! Ми Боремось! І Ми Будемо!. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/filosofi/3608-my-ye-my-boremos-i-my-budemo.html> (дата звернення: 11.07.2025).

30. Поетичний вечір вшанування Героїв Крут. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/5053-poetychnyi-vechir-vshanuvannia-heroiv-krut.html> (дата звернення: 10.07.2025).

31. Кардіограма думок. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/biotech/1049-kardiohrama-dumok.html> (дата звернення: 10.07.2025).

32. Читання поезій у Лелечин день. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/filosofi/5232-chytannia-poezii-u-lelechyn-den.html> (дата звернення: 10.07.2025).

33. «Поетична майстерня» у студентській світлиці. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. URL: <https://lvet.edu.ua/index.php/vuhrstudnew/970-poetychna-maysternya-u-studentskiy-svitlytsi.html> (дата звернення: 10.07.2025).

References:

1. Feuer, L. (1969). *Conflict of Generations*. Basic Books Inc., U.S. 543 p. [in English]
2. Noll, M. A. (2021). On Pendulum Effects in American Historical Memory. *The Review of Faith & International Affairs*, (19 (3)), 1–4. Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/15570274.2021.1954410> [in English]
3. Changing policy and practice regarding ‘no-touch’ and similar risk-averse interactions between children, teachers, and other professionals. REF Case study search. Retrieved from: <https://impact.ref.ac.uk/casestudies/CaseStudy.aspx?Id=30502> [in English]
4. Zheng, R., Yu, M., Huang, L., Wang, F., Gao, B., Fu, D., Zhu, J., & Liu, G. (2022). Effect of intergenerational exchange patterns and intergenerational relationship quality on depressive symptoms in the elderly: An empirical study on CHARLS data. *Frontiers in Public Health*, 10. Retrieved from: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1009781> [in English]
5. Lai, D. W. L., Lee, V. W. P., Li, J., & Dong, X. (2019). The Impact of Intergenerational Relationship on Health and Well-Being of Older Chinese Americans. *Journal of the American Geriatrics Society*, 67(S3). Retrieved from: <https://doi.org/10.1111/jgs.15893> [in English]
6. Zhang, H., Li, S., Dai, W., & Wang, H. (2023). The effect of reverse intergenerational support on the happiness of Chinese older adults: A moderating effect analysis based on role conflict. *Frontiers in Psychology*, 13. Retrieved from: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1080772> [in English]
7. Onufriy S. (2018). *Psykhologichni naslidky istorychnoi amnezii pro Holodomor 1932–1933 rr. v Ukraini* [Psychological consequences of historical amnesia about the Holodomor of 1932–1933 in Ukraine]. No. 43. Pp. 302–311 [in Ukrainian]
8. Ohienko V. *Posttravmatychnyi stresovyi syndrom i kolektyvna travma v osobystykh naratyvakh svidkiv Holodomoru* [Post-traumatic stress syndrome and collective trauma in the personal narratives of Holodomor witnesses] | Ofitsiyni veb-sait UINP. Novyny | Ofitsiyni veb-sait UINP. Retrieved from: <https://old.uinp.gov.ua/news/posttravmatichnii-stresovii-sindrom-i-kolektivna-travma-v-osobistikh-narativakh-svidkiv-golodom> [in Ukrainian]
9. Makarova, M. V. (2019). Typy mizhpokolinnoi komunikatsii yak mekhanizmu sotsiokulturnoi spadkoiemnosti [Types of intergenerational communication as a mechanism of sociocultural continuity] *Pytannia kulturolohii*, (35), 206–214. Retrieved from: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.35.2019.188810> [in Ukrainian]

10. Mystetska diialnist u suchasnomu sotsiokulturnomu prostori (25-litnii tvorchyi vnesok fakultetu mystetstv Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka) [rtistic activity in the modern socio-cultural space (25-year creative contribution of the Faculty of Arts of the Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatyuk)] (2018) : kolektyvna monohrafiia. Ternopil : Shkafarovskiy Yu. M. 440 s. [in Ukrainian]
11. Stasevskiy, Yu. (2017). Diialnist tvorchykh studentskykh kolektyviv u 50-60-ykh rr. XX stolittia [Activities of creative student groups in the 50s-60s of the 20th century]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii, (6(70)), 202–214. Retrieved from: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.06/202-214> [in Ukrainian]
12. Teleshun, Ya. (2014). Molodizhni hromadski orhanizatsii yak skladovyi element hromadianskoho suspilstva [Youth public organizations as a constituent element of civil society]. Osoblyvosti ta perspektyvy rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini : Zb. materialiv pidsumk. naukovo-teoret. konf., m. Kyiv, 16 trav. 2014 r. 203–204. Retrieved from: <https://elar.navs.edu.ua/jspui/handle/123456789/10104> [in Ukrainian]
13. Brovchak, L. (2021). Shliakhy rozvytku studentskoho samovriaduvannia [Ways of development of student self-government]. Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems, (8), 179–183. Retrieved from: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/1898> [in Ukrainian]
14. Metodychni vказivky do vyvchennia navchalnoi dystsypliny «Funktsii ta napriamy diialnosti studentskoho samovriaduvannia» dlia zdobuvachiv drugoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za osvitnoi prohamoiu «Pedahohika vyshchoi shkoly» spetsialnosti 011 Osvitni, pedahohichni nauky dennoi ta zaochnoi formy navchannia [Methodological guidelines for studying the academic discipline “Functions and directions of student self-government” for applicants of the second (master’s) level of higher education in the educational program “Higher School Pedagogy” specialty 011 Educational and pedagogical sciences of full-time and part-time study] / Uklad. : O. H. Korkishko, A. V. Korkishko. Sloviansk: DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichniy universytet», 2020. 87 s. [in Ukrainian]
15. Sinenko, O. (2021). Struktura orhanizatsii studentskoi khorovoi samodiialnosti [The student choral activity organizational structure]. *IMAGE OF THE MODERN PEDAGOGU*, 1(2), 91–95. Retrieved from: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-91-95](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-91-95) [in Ukrainian]
16. Sinenko, O. (2020). Pytannia orhanizatsii studentskoi khorovoi samodiialnosti v naukovi literature [Issues of organizing student choral amateur activities in scientific literature]. *Innovatsiina pedahohika*, (1 (23)), 153–158 [in Ukrainian]
17. Alieksieieva, V. (2016). Sotsializatsiia studentskoi molodi v pozanavchalnii diialnosti yak sotsialno-pedahohichna problema [Socialization of student youth in extracurricular activities as a socio-pedagogical problem]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : naukovyi zhurnal. Sumy : SumDPU im. A. S. Makarenka, (5 (59)), 419–425 [in Ukrainian]
18. Chubukina, O. M. (2021). Orhanizatsiia diialnosti klubnykh obiednan vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv Ukrainy (druga polovyna KhKh stolittia) [Organization of the activities of club associations of higher pedagogical educational institutions of Ukraine (second half of the 20th century)]. *Professional Art Education*, (2 (1)), 60–66 [in Ukrainian]
19. Hryhorieva, M. V. (2009). Kulturtreherski orhanizatsii studentiv v universytetakh Naddniprianskoi Ukrainy u druhi polovyni KhIKh – na pochatku XX st. [Cultural support organizations of students at universities of Dnieper Ukraine in the second half of the 19th – early 20th centuries]. *Istorychna panorama. Spetsialnist : Istoriiia*. Vyp. 9. S. 53-64. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Istp_2009_9_5 [in Ukrainian]
20. OpenAI. (n. d.). ChatGPT [Velyka movna model]. Retrieved from: <https://chatgpt.com/c/686f8406-cc14-800a-99f4-45968695da1e> [in Ukrainian]
21. Kulturtreher [Cultural support (cultural mission)] – Slovyk ukrainskoi movy u 20 tomakh. Slovyk.me. Retrieved from: <https://slovyk.me/dict/newsum/kulturtreher> [in Ukrainian]

22. Smolinska, O., & Kupchak, T. (2017). Vykorystannia folklornykh tradytsii u mystetskii prosviti studentskoi molodi (z dosvidu orhanizatsii "Sviata haivky" u Lvivskomu natsionalnomu universyteti veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S.Z. Gzhytskoho) [The use of folklore traditions in the artistic education of student youth (from the experience of organizing "Hayavka Festival" at the S.Z. Gzhytsky Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology)]. Aktualni pytannia mystetskoi pedahohiky, (6), 66–72 [in Ukrainian]
23. Kupchak, T., & Smolinska, O. (2025). Intehratsiia obriadovosti yak instrumenta sotsialnoi inzhenerii v osvittii protses universytetu [Integration of ritual as a tool of social engineering into the educational process of the university]. Suspilstvo ta natsionalni interesy, (4(12)). Retrieved from: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4\(12\)-210-227](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-4(12)-210-227) [in Ukrainian]
24. Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii im. S. Z. Gzhytskoho. (2018, 16 kvitnia). Festyval haivok [Haivka Festival] [Video]. YouTube. Retrieved from: https://www.youtube.com/watch?v=x7Yd_vhoYJA [in Ukrainian]
25. Zasedannia Vchenoi rady Universytetu [Meeting of the Academic Council of the University]. (n. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/4921-zasedannia-vchenoi-rady-universytetu-12.html> [in Ukrainian]
26. «Dzvin» koliaduie ["Dzvin" carols]. Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/4972-dzvin-koliaduie.html> [in Ukrainian]
27. Franko, I. (n. d.). Ziviale lystia [Withered Leaves]. Biblioteka ukrainskoi literatury UkrLib. Retrieved from: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=3422&page=2> [in Ukrainian]
28. Vshanovuiemo Tarasa Shevchenka [Honoring Taras Shevchenko]. (b. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/vuhrstudnew/5568-vshanovuiemo-tarasa-shevchenka.html> [in Ukrainian]
29. Kupchak, T. (n. d.). My Ye! My Boremos! I My Budemo! [We Are! We Fight! And We Will!] Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/filosofi/3608-my-ye-my-boremos-i-my-budemo.html> [in Ukrainian]
30. Poetychnyi vechir vshanuvannia Heroiv Krut [Poetic evening in honor of the Heroes of Krut] (n. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/8-novyny/5053-poetychnyi-vechir-vshanuvannia-heroiv-krut.html> [in Ukrainian]
31. Kardiohrama dumok [Cardiogram of thoughts] (n. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/bioteh/1049-kardiohrama-dumok.html> [in Ukrainian]
32. Chytannia poezii u Lelechyn den [Reading poetry on Lelechyn Day] (n. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/filosofi/5232-chytannia-poezii-u-lelechyn-den.html> [in Ukrainian]
33. «Poetychna maisternia» u studentskii svitlytsi ["Poetic Workshop" in the student lounge] (n. d.). Lvivskyi natsionalnyi universytet veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii imeni S. Z. Gzhytskoho. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/index.php/vuhrstudnew/970-poetychna-maisternya-u-studentskiy-svitlytsi.html> [in Ukrainian]